

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI LAP.

Megjelenik hétfő és csütörtök kivételével minden nap.

A bajai függetlenségi és 48-as part hivatalos közlönye.

Szerkesztőség: és Kiadóhivatal:

Bende Imre-u. 3. sz.

HIRDETÉSEK a szerkesztőségben és a kiadóhivatalban vétettek fel.

Társzerkesztő:

Wagner Antal

Laptulajd. és fel. szerkesztő

Dr. Valentin Emil

Főmunkatársak:

Dr. Nyiraty János

Dr. Fehérvary Dezső

ügyvédek.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 kor. Vidékre 16 kor. Egyes szám ára 4 fillér.

Az adókirovő bizottság munkája.

Baja 1910. augusztus 11.

Ez a bizottság, most, hogy új elnököt nevezett ki a pénzügyminiszter a munkapárt sorából, megérdemli, hogy külön cikket szenteljünk neki. Nem. Nemcsak hogy megérdemli, de kifejezetten kötelességünké teszi, hogy ismertessük a multat és a közelmultat és egyben rámutassunk az irányra, amelyet ennek a nagyfontosságú bizottságnak követnie kell. Hogy követi-e, nem tudjuk, de abban nem igen reménykedünk.

Ha visszapillantunk az óliberálisok adókirovő bizottságának működésére és a koalíciós bizottság munkájára, meg fogjuk látni a kettő közötti nagy különbséget és egyben meg fogjuk találni a közelmult képviselőválasztás elkészített harcának egyik legerősebb rugóját.

Nem a pártszervevény elvakultsága mondatja ezt e sorok írójával, hanem a valóság az, hogy azért küzdöttek oly szenvedélyesen, oly elszántan, azért adta oda magát minden egyes munkapárti korifeus, mert a mandátumon keresztül be akarták venni az adókirovő bizottság erős és értékes várát. Mert sokat érő ám az a vár. Megérdemel ez egy kis harcot, valamivel nagyobb erőszakoskodást és egy kis vesztegetést, etetést-itatást. Különösen, amikor ez utóbbi nem is a bajai oszlopok zsebeit érintette.

Bizvást elmondhatjuk, hogy a június elsején lefolyt választáskor a Belváros vitta meg a harcát a külvárosokkal, a nagyjövedelműek a kispénzűekkel.

Amit itt elmondottam, nem volt eltérés a tárgytól. Dehogy! Sőt nagyon is hozzátartozik. Az óliberális korszakban a Belvárosban székelő, nagyjövedelmű vállalatok, intézetek és emberek nyugodt bizalommal mehettek az adókirovő bizottság elé. Tudták, hogy ott kellő védelemben lesz részük. Sőt több is a kelletténél.

Érdekeik mindig kellő védelemben részesültek és adóemelés csak a legkritikább, a legvégső esetben történt. Már a kisiparos, a kiskereskedő, a kisjövedelmű ember nem lehetett ilyen nagyon nyugodt. Minden egyes adó

kivetés után felzúdult, végig morajlott a városon a méltó nagy elkeseredettség. A kisiparos, a kiskereskedő, a kisjövedelmű ember, akinek a mindennapi kenyérért keserves harcot kell küzdenie, akinek a létekszisztenciája máról holnapra nincsen biztosítva, soha sem jutott ki adóemelés nélkül.

A koalíciós, vagy mondjuk a függetlenségi adókirovő bizottság másképpen fogta fel a kötelességét. Ugy vélte, hogy a közterhet csak úgy osztja el igazságosan, ha levesz a kisember vállairól annyit, amennyit lehet és a nagy vagyonu, nagyjövedelmű emberek, vállalatok és intézetek vállaira áthárít, amennyit csak lehet.

Hogy ezen állításom mennyire való és igaz, azt bizonyítja azon körülmény, hogy Baja város III. osztályú állami egyenes adójában alig van némi hullámzás. Pedig tény az, hogy egy csomó szegény embert — akit eddig a végrehajtó hiába zaklatott és legfeljebb nemleges jegyzőkönyvet termelt — felmentettek teljesen az adózás kötelezettsége alul, a kisembereket teljesen megkímélték az adóemelés kellemetlenségeitől és minden indokolt esetben leszállították az adót.

Ellenben a nagyjövedelmű üzletek, vállalatok és nyilvános számadásra kötelezett intézeteknél megszűnt az elnéző politika és igazságosan, horribilis jövedelmüket egy kevéssé megkövetőleg adózták meg.

Hogy ez így van tényleg, annak illusztrálására példaképpen csak a Bajai Takarekpénztár esetét hozzuk fel, ahol a bizottság a kincstári előadóval szemben magasabb adótételt javasolt és ért el.

Félünk, hogy a helyes irányba vitt adókirovési rendszer, a közterhet igazságos megosztása a munkapárt győzelmével megszűnik és megint visszaterünk oda, amikor az állam a borbélyoknál, a suszteroknál meg a kreizleroknál keresi a jövedelmét.

Meghiheti tehát mindenki, hogy a harc főleg azért folyt, hogy visszaállíthassák azt a régi kedélyes rendszert, amelyben az elv az volt, hogy minél kisebb valakinek a jövedelme és va-

gyona, aránylag annál nagyobb közterhet viseljen.

Félő, hogy vissza is fog ez térni.

F. K.

A kisajátított selyemgyár.

— Itt az irás, olvassátok. —

Baja, 1910. augusztus 11.

Amit megjövendőtünk, az bevált, megtörtént, bekövetkezett. Tényleg úgy történt, amint mondtuk. A bajai kormánypárt kisajátította magának a selyemgyár megvalósulása körüli dicsőséget. Az már tény, az az egy kétségtelen, hogy dicsekedni remekül tud a munkáról elnevezett bajai csoport. Csak úgy tudna és akarna dolgozni.

A selyemgyárról megirtuk, hogy Ambrozovics Lajos és Rajk Aladár munkájának most érik a gyümölcse és már a legközelebb — lehetőleg egy év alatt — meg is lesz a gyár. És most jön a munkapárt és azt mondja: Hohó! olyan nincs! Ezt a gyárat nem ti csináltátok meg, hanem a mi képviselőnk, báró Podmaniczky Endre hozta Bajára.

Hát kérem, ez a dicsekvés egy kissé izetlen, egy kissé — nagyon nevetséges. Nem sokára már a bibliára fognak rácsafolni és oda dörgik: »Ne beszélj pupák. Hogy mered állítani, hogy az Isten teremtette a világot hat nap alatt, amikor mi úgy tudjuk, hogy az a munkapárt alkotása és nem is hat, hanem egy nap alatt alkotta meg.

Hát mondom, nevetséges dolog, de mégis foglalkozunk vele.

Mindenekelőtt kérjük szeretettel a publikumot, szíveskedjék tudomásul venni, hogy Mohács hat év előtt, — tehát egy-két esztendővel a koalíció születése előtt — kapta meg a selyemgyárat. Hat év óta dolgoznak a mohácsi gyárban. Aki meggyőződést akar erről szerezni, az könnyen teheti azt.

Ami pedig a bajai selyemgyár ügyét illeti, arra is adunk némi kis útbaigazítást. Aki meg akar győződni, hogy ki mit tett a bajai selyemgyár dolgában, az fáradjon el a város házára a levéltárba és kérje ki az 1909-ik évi 12929. és 15922. számú iratsomót. Ott majd meg fogják látni, hogy mennyi köze van a bajai munkapártnak ehhez a még meg sem valósult, de a munkapárt által már kisajátított gyárhoz.

Ebből az iratsomóból olvashatja a következő, Ambrozovics főispánhoz intézett Bezeredy-féle levelet. Ime itt az irás, olvassátok:

Méltóságos Főispán Ur!

Ismerve Méltóságodnak állandó meleg érdeklődését a Baján létesítendő selyemfonoda iránt, engedje meg kérem, hogy az ez ügyben újabb tájékozással a következőket közölhessem:

Részemről, amióta csak a bajai selyemfonódának terve felmerült, mindig ajánlottam a kormánynak, hogy a legközelebb létesítendő fonódát Baján állítsák fel. Ezen terv azonban a legnagyobb sajnálatomra eddig nem válhatott valóra.

Jelenleg, mint méltóztatik tudni, kilenc selyemfonóda van az országban és tény az, hogy ezeket is alig tudjuk ellátni feldolgozandó nyers anyaggal, melyet a bérlők részére szerződésileg biztosítottunk. Bármennyire is szeretném a megvalósulás stádiumában látni a bajai selyemfonódát, a fentebb jelzett ok miatt mégis várnunk kell a dologgal mindaddig, amíg a gubótermelés nagyobb emelkedést mutat, amire úgy hiszem már a legközelebbi évben biztosan számíthatunk. Addig is kérem Méltóságodnak és a városnak szives türelmét s méltóztatassanak újból meggyőződve lenni, hogy a mint a viszonyok engedik, úgy haladéktalanul a legmelegebben fogom ajánlani a kormánynak a bajai fonóda felállítását.

Fogadja Méltóságod tiszteletem őszinte megnyilvánulását.

Szekszárd, 1909, június hó 5.

Bezeredy s. k.

Méltóságos

Dr. Ambrozovics Lajos Főispán
úrnak

BAJA.

Ha tetszik, hozhatunk abból a sokat hánytorgatott leveles-ládából még egyéb adatokat is, mert amint a levélből látható, Ambrozovics volt főispán gyakran és állandóan érdeklődött a selyemgyár ügye iránt.

Egyébként pedig az egészben az volna a leglényegesebb a városra nézve, hogy a selyemgyár tényleg létesüljön. Ha majd egyszer meg lesz, akkor vitatkozzunk a felett, hogy ki hozta.

Amig csak papiroson van selyemgyárunk, addig kár a császár szakálláért veszekedni.

Telefonhírek.

Budapest, 1910. augusztus 10

Általános amnesztia.

A király 80 éves születése napja alkalmából általános amnesztiát fog adni a politikai bűnösöknek, azoknak, akik felségsértésért, hazaárulásért, izgatásért, politikai természetű sajtóvétségért, minden féle politikai bűnért el van zárva. Az erről szóló királyi kézirat augusztus hó 17-én fog megjelenni a hivatalos lapban.

Az olasz anyakirálynő haldoklik.

Rómából jelentik, hogy az olasz király édesanyja a halállal vívódik és valószínű, hogy még az éjszaka meg is hal.

Horvát felfordulás.

Tomasics bán Ambrus vicebánnal ma Budapestre érkezett. Tomasics bán ma hosszabban értekezett Khuen-Héderváry miniszterelnökkel.

Tomasics egy újságíró előtt kijelentette, hogy a horvát országgyűlés e hó 19-én lesz felosztatva és a választások november hó első felében lesznek megtartva.

Marostordai események.

Marostordában ma közgyűlés volt, amelyen Gál Sándor volt képviselőházi elnök indítványára — 105 szóval 65 ellen — elhatározták, hogy Erősdy főispán törvénytelenégei ellen a közigazgatási bíróságnál kérnek orvoslást.

NAPIHIREK.

Házasság. Raics István helybeli áll. tanító tegnap kötött házasságot Novoth Mariskával, Novoth Istvánnak, a bajai áll. népiskolák ügyvezető igazgatójának leányával.

Áthelyezés. A hadügyminiszter Éder István bajai és Mislav Pál székesfehérvári cs. és kir. hadnagyokat kölcsönösen áthelyezte.

Baja város adózása. A város polgárságának az adózásáról 1910. év július hóban a pénzügyigazgató a következőkben számol be: Egyenesadóban befolyt 1910. évben 23782 K 18 f, 1909-ben 46003 K 32 f. (ez évben kevesebb július hóban 22221 K 14 f, ez egész évben 71808 K 88 f) Hadmentességi adóban: 1910-ben 9 K 90 f, 1909-ben 77 K 63 f. (ez évben júliusban 67 K 73 f, egész évben 1190 K 64 f kevesebb) Bélyeg- és jogilletékben: 1909-ben 3494 K 04 f, 1910-ben 4824 K 12 f, (ez év július hóban 1332 K 08 f több, az egész évben azonban 23698 K 68 f kevesebb mint a múlt esztendőben).

A város egészségügye. A város a múlt hóban olyan meglepetésben részesült, aminőben már évek óta nem volt része. Nevezetesen egyetlen-egy kanyaró megbetegedés sem fordult elő. Ezt mondja a tisztí főorvos jelentése. A jelentésből a következő adatokat vesszük: Az elmúlt hóban 1 diftéria és 2 trachoma megbetegedés fordult elő. Az általános kórmozgalmak nem voltak jelentékenyek. A tüdővészen kívül az elaggottak végelgyengülése ápolgatott leggyakrabban. A városi közkórház betegforgalma ez: Az előző hónapról maradt 232, a hó folyamán felvétel 167, s így összesen 440 beteget ápoltak. Ezek közül a hó folyamán eltávozott 173, meghalt 7, s továbbá ápolás alatt maradt 264. — A népességi statisztika kedvező eredményt tüntet fel: Született 28 fiú és 25 leány, összesen 53 gyermek, (46 törvényes és 7 törvénytelen).

Meghalt 48 egyén, de ezek között 5 idegen volt s így Bajára csupán 43 esik. Az elhaltak közül 5 éven aluli volt 10, 10—20 év között 5, 20—30 év között 3, 30—40 év között 6, 40—50 év között 2, 50—60 év között 5, 60—80 év között 11 és 80 éven túl levő ember 6. Tüdővészen 8-an haltak meg. Vizbeulás (fürdés közben) 2, öngyilkosság 2 és megfojtás 1 esetben fordult elő.

Az elmúlt hóban 5 ízben volt piac-vizsgálat.

Közbiztonságunk. A rendőrséghez helyben elkövetett 19 és vidéken elkövetett 29 büntendő cselekményről érkezett feljelentés, amelyek között 1 szándékos emberölés büntette is szerepel.

Tűz volt szerdán reggel. Nagy Zsigmond Szegedi-úton levő házának istállója és fél-szere gyuladt ki és égett le. A tűz keletkezésének valószínűleg oka az, hogy két csavargó égő cigarettát dobott el az istállóban.

Hiba igazítás. Lapunk keddi estei számában megjelent tükörcsok című cikkébe értelemzavaró sajtóhiba csúszott. Cikkirő nagyurakról irt és a szedő-szekerény magyarokat produkált. A magyarok helyett nagyurak olvasandó.

Tanácsülés volt ma délelőtt. Az ülés egyes tárgyairól legközelebb számolunk be.

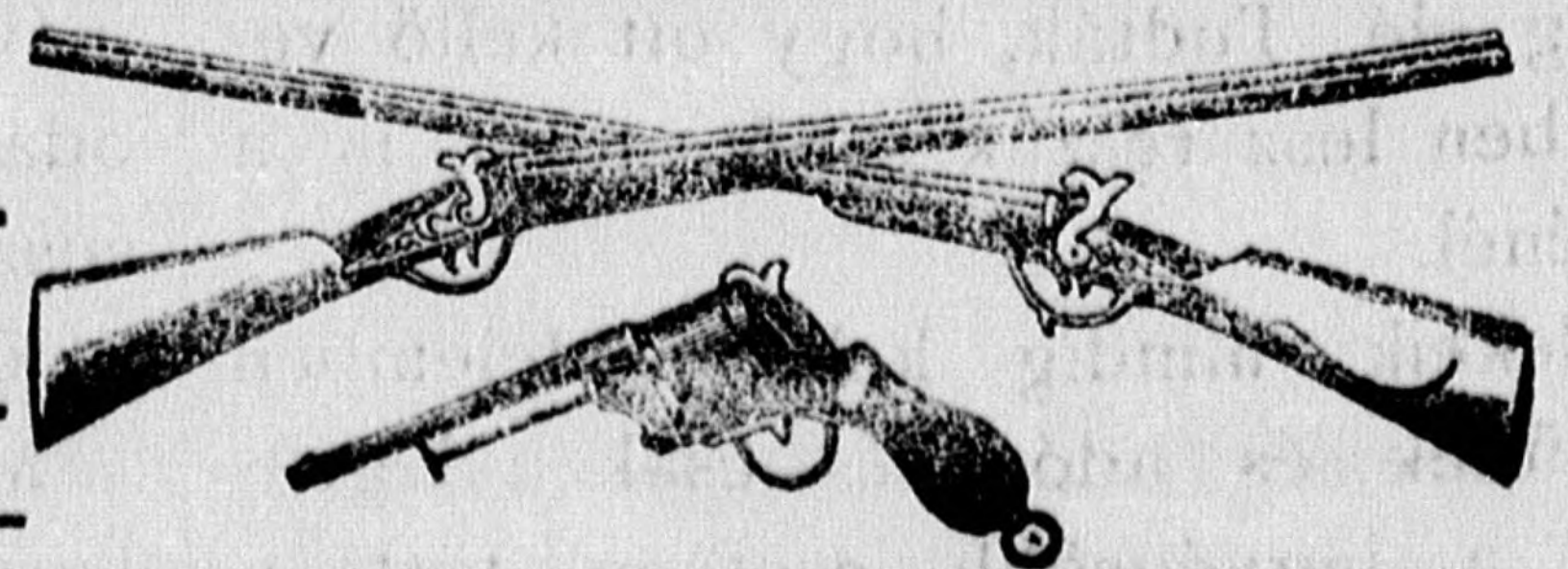
Szeremle szenzációja. Szenzációja van a szomszédos Szeremle községnek. Hirtelen, gyanús körülmények között meghalt ott egy Baátáról vendégségbe jött leány és a bajai járásbíró felboncoltatta és megállapította, hogy a leány halálát bűnös kéz okozta. Kakas Maris bátai leány szerelmi viszonyt folytatott egy ottani legénynyel. A viszonynak következménye is volt. Kakas Maris el akarta tüntetni szerelmének gyümölcsét és ezért felkeresett egy javasasszonyt Bátán, aki tiltott operációt végzett rajta. Kakas Maris nagybetegen átment szeremlei atyafiságához, ahol még aznap meg is halt. A bajai bíróság kiszállott és felboncolta a holttestet. A bátai csendőrség most nyomoz a bűnesetben.

Csak csöpög már a víz a Kölcsei-utcai ártézikút csövéből. Néhány hét előtt még csak csurrant a víz, de ma már alig csöpög, szinte szivárog csupán. Ezen a tarthatatlan állapoton segíteni kell már, mert nem lehet két városrészt teljesen ivóvíz nélkül hagyni.

Zajos éjszaka. Egy olvasónk kéri a következő sorok közlését: Tisztelt Szerkesztő úr! Az elmúlt éjszaka kellemetlen esetem volt. Feleségem halálos beteg és én családommal együtt virrasztottam ágya mellett. Úgy 1 óra felé borzasztó láрма, kiabálás, duhaj nótázás verte fel az éj csendjét. Minthogy a láрма épp az ablakom alatt volt és nagy beteg feleségem szenvedett tőle, kinyitottam az ablakot és kértem a zajongókat, hogy legyenek csendesebbek, mert feleségemnek árt. Erre a zajongók ahelyett, hogy elcsendesedtek volna, rám támadtak és az ablakomat, meg a fejemet akarták beverni. Nagyon

Kitűnő minőségű

vadászfegyverek, flóbertpuskák és revolverek

a kül- és belföld legjelesebb gyáraiból, pontosan szabályozva, minden cső a hivatalos próbabélyeggel ellátva és belőve. Mindennemű vadászszerszámok és felszerelések nagy választékban és igen jutányos áron kaphatók:

Drescher Gyula kereskedésében Baján.

Szépség és üde arcszin

a legrövidebb idő alatt biztosan elérhető az általánosan ismert s legjobb hirnévnek örvendő

Olinkievich-féle „KRISTALIN”

készítmények használata által. Nem tartalmaznak sem zsír, sem stearin, vagy más, az arcbőrre káros hatással bíró anyagot és épp ezért a nap bármely szakában használhatók. Az összes »Kristalin« készítmények növénynedvek kivonatát tartalmazzák, ennek folytán a bőr rövid használat után vakítóan megfehérrül, üdévé válik, szeplőt és májfoltot pedig teljesen eltünteti. Olinkievich KRISTALIN-FOGKRÉM fehér színű és ugyancsak növénynedvek kivonatából lesz előállítva, nem tartalmaz szappannemű anyagot és így, használat után nem hagy semmiféle kellemetlen ízt hátra.

	krém	—	—	1.— K
Olinkievich	szappan	—	—	1.— K
KRISTALIN	puder	—	—	1.— K
	Tubus fogkrém	—	—	50 K

Egyedüli beszerzési forrás:

Olinkievich Kristalin Budapest, VIII. ker.
Baross-utca 91.

Eladó

egy nagyobb ház a
Belvárosban.

Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparbank bajai fiókintézete

(Drescher Gyula-féle házban)

elsőrendű feltételek mellett nyújt

jelzálog kölcsönöket

földekre 10-től 65 évig terjedhető annuitásokkal, vagy tiszta kamatozású alapon. A kölcsönök lebonyolítása simán, gyorsan, a legmérsékeltebb költségekkel és a felek iránti legmesszebb menő előzékenységgel történik.

Használt butorok**eladók**

Szent-Antal-u. 6. sz. a.

BORSZÉKI

az ásványvizek királya, angolkór és vérszegénység ellen páratlan gyógyszer. Mint üdítő és hűsítő ital a legelső minden vizek között.

Kapható Baján:

ifj. Cserba György

fűszer- és ásványvizeskereskedőnél,
s minden kávéházban és vendéglőben,

Csak »SICULIA« névvel ellátott üvegek valódiak.

A málnási SICULIA forrásvíz

a sós savanyúvizek királya.

Sziklarétegeken átfurt ártézi-forrás. A gyomorégést rögtön megszünteti. Páratlan étvágygerjesztő. Azonnal ható különlegesség a gége, tüdő, torok, gyomor, vese, hólyaghurutos bántalmak ellen.

Korányi, Kétly, Tauszk, Rigler tanár
urak szakvéleményei a MÁLNÁSI

SICULIA

forrást a kontinens legdusabb természetes alkalikus sós savanyúviznek minősítik.

Főraktár Baja és vidéke részére: **STAMPFL JENŐ** fűszerkereskedésében.

Ugyszintén minden bel- és külföldi ásványvizek legelőnyösebb árakon kaphatók. — Telefon 81. szám.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.

Törlesztéses kölcsönöket

engedélyezünk

10-től—65 évig

terjedő időtartamra

4¹/₂ 0 alapon,

kedvező feltételek mellett.

Bajai Keresk. és Iparbank.

FIGYELEM.

Aki jóminőségű

FESTÉKEKET

akar vásárolni, az menjen

Wagenblatt és Henerári

13 év óta fennálló

jóhirnevű festékkereskedésébe,
hol mindennemű **sajátkészítésű**

OLAJFESTÉKET

minden színben kaphat. Továbbá **Linoleum** és **Borostyán** padló-lakkot 4 színben. **Butorlakkot**, **Emeillakkot** 30 színben stb., azonkívül építési anyagokat, ugymint **Beocsini Román** és **Portland cement**, **Gyps**, **Elszigetelő-** és **Kátrány-lemez**, **Kátrány**, **Carbolineum** stb. a legolcsóbb versenyárakban.

Háziasszonyok

szobadisze az a kályha,
mely a »Mercur« kályha-
fénnyel van mázolja.

Ára 50 fillér.

»Mercur« aranyozó lámpák,
szobrok, képrámák és min-
den diszek ezüst és ara-
nyozására.

Véd egy.

Ára 50 fillér.

Itt több tanuló felvétetik.

FIGYELEM.